

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Özerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövettség.)

Telefon: 11-35-62.

Postatakarépfőosztási csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által előírtaként: havi 40, féléves 80, évi 160 fillér. A külföldi előfizetőknek az évi díjhoz hozzá kell számítani a postaköltséget is.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 28. szám.

Julius hó 13.

A most kezdődő gazdasági évben a buza 30, a rozs 28 pengő

Felárat fizetnek a minőségi buzáért. — Az október 31-ig fel nem ajánlott gabonafélék ára 10 szálalékkal csökken.

Laky Dezso dr. közellátási miniszter — amint azt a Vasárnap mai számának más helyén megírjuk, — július 4-én nagyhatású beszédében jelentette be, hogy a kormány egységes árrendszerbe foglalva óhajtja megoldani a mezőgazdasági termények és állatok árait a következő gazdasági évre. A hivatalos lap július 6-ji számában már meg is jelent az első, erre vonatkozó rendelet. Ez a rendelet a buza, a rozs, a kétszemes, az árpa és a zab 1941-42. gazdasági évre érvényes legmagasabb árának megállapítását tartalmazza.

Nagyjelentőségű a rendeletek az az újítása, hogy

a buzára és rozsrá az egész ország területén az egész évben érvényes, egységes árat állapít meg.

A felajánlási hajlandóságot a rendelet úgy biztosítja, hogy

az a gazda, aki buzáját és rozsját október 31-ig nem ajánlja fel, az később 10 szálalékkal kisebb árat kap.

A rendelet által megállapított gabonákra a következők:

Buza, rozs:

Az 1941. évben termelt 78 kg. hl. sulyú szolványminőségű buza termelői ára az ország bármely feladálomlásán 30 pengő.

Amennyiben a buza 78 kg. hl. sulyúnál könnyebb, 70 kg. hl. sulyú a megállapított árból sulyhiány-kilónként 1-1% levonást kell alkalmazni, 70 kg-nál kisebb hl. sulyu buza esetén az értékesítésnek 8%-on túlmenő mérve a szállító és az átvevő közötti megállapodás tárgya. A 80 kg-nál magasabb hl. sulyu buza ára mázsánként 1 pengővel, a 81 kg-nál magasabb hl. sulyu buza ára pedig mázsánként 1,50 pengővel magasabb. A megállapított árlevonásokat, illetve

felárat a malmok is kötelesek alkalmazni, a felárat azonban az örleményárakban nem érvényesíthetők.

A 71 kg. hl. sulyú szolványminőségű rozs termelői ára az ország bármely feladálomlásán mázsánként 28 pengő.

Amennyiben a rozs 71 kg. hl. sulyúnál könnyebb, 63 kg. hl. sulyú sulyhiány kg-ként 1-1% levonást kell alkalmazni, 63 kg-nál kisebb hl. sulyu rozs szállítása esetén az értékesítésnek a 8%-on túlmenő mérve a szállító és az átvevő közötti megállapodás tárgya.

A kétszemes tekintetében a rozsról megállapított rendelkezések az irányadók.

Takarmányárpa, zab:

A rendelet a takarmányárpa árat egyes vasuti állomásokon állapítja meg. A legmagasabb 65 kg. hl. sulyú elsőrendű takarmányárpa legmagasabb termelői ára Budapesten, Marosvásárhelyen, Déden, Sopronban 24,50, Győrött, Kaposváron, Nyíregyházán 24, Nygyváradon 24,20, Szegeden 24,30 pengő. A középminőségű takarmányárpa mázsánként 1 pengővel alacsonyabb.

A kopasz árpa ára az ország valamennyi feladálomlásán mázsánként 32 pengő. Ez az ár 194. szeptember 1-től 1942. június 1-ig minden hónap első napján mázsánként 20-20 fillérrel emelkedik.

A 41 kg. hl. sulyú zab ára az egész gazdasági évre mázsánként a következő: Budapesten, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Szegeden 26,50, Debrecenben, Komáromban 26, Kaszán, Miskolcon, Pécsen 25,50, Székesfehérváron 26,70, Szombathelyen 26,20 pengő. Ezekhez az árakhoz felárat számítani tilos. Amennyiben a zab 41 kg. hl. sulyúnál könnyebb, a következők levonásokat kell alkalmazni: 41-39 kg. hl. sulyu zabnál 1,5%, 39-37 kg. hl. sulyúnál 3%, 37-36 kg. hl. sulyúnál 4,5%, 36-35 kg. hl. sulyúnál 6%. A 35 kg. hl-nél könnyebb hl. sulyu zabnál minden további kiló

minőségű sulyhiányért újabb 2%-ot kell levonni.

A buza-, rozs- és kétszemesárak legmagasabb és legalacsonyabb termelői árakat tekintendők. Ezekről eltérő árakat kifizetők nem szabad. Az árbeli kereskedői jutalék nem hozható levonásba.

A megállapított árak 15 tonnás vasuti kocsihoz, illetőleg uszályba az eladó költségére berakott. 2% idegen keverék tőbhet nem tartalmazó egészséges, a kereskedelmi szolványoknak megfelelő áru-fajta lesz. A 15 tonnás kocsiba tett zab szállásánál a tényleg felmerülő gyűjtési költségek, vasutára fuvarozás, hajóba rakás költsége, az ut illetőleg az átrakás folyamán előálló 1/4%-os hiány a termelő részére fizetendő árbeli levonandó.

A takarmányárpa és a zab ára a fel nem sorolt feladálomásokon a feladó állomás, valamint a hozzá legközelebbi fuvardíj távolságra eső paritások közötti bruttó vasuti fuvarköltséggel alacsonyabb a legközelebbi fuvardíj távolságra eső csomópontra megállapított árul.

A paritások csomópontokra megállapított árakból adandó feladálomási árapótlék és zabárakhoz a feladó és ledóállomása közötti és a kereskedő által viselt fuvarköltség és annak járuléka hozzászámíthatók. Ugyancsak hozzászámíthatók a 4000/1941. M. E. sz. rendelet 18. §-ának 4. bekezdésében megállapított kereskedői jutalékok is.

Szemestengeri:

A rendelet

a májusi szemestengeri legmagasabb termelői árt 23,50 pengőben,

az Ella-burgonya legmagasabb ősz termelői árt. Budapesten mázsánként 8,50 pengőben, a vegyes kistermelői cirokszakáll legmagasabb ősz termelői árt 60 pengőben állapítja meg.

A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult kisczadák családjai katonai segítséget kaphatnak

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki arra vonatkozólag, hogy a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult földművelőgazdálkodó egység családjai részére, azok kérelmére, a lakóhelyükhöz legközelebb állomásozó csapat a községi előjáróság által igazolt rászorultság esetén, a lehető legjobb képezt, megfelelő számú legénységet és járművet bevonással rendelkezésre.

Megsegítésre csak kimondottan kisbirtokosok jöhetnek tekintetbe. A munkára kirendeltetett kenyérrel a csapattestek látja el, egyéb élelmiszerükkel azonban a munkaadónak kell gondoskodnia. Ennek ellenében a kirendeltetett a mindenkor köztetköz pénz (körülbelül napi egy pengő) a munkaadónak megfizetik.

A kirendeltetett lovak részére szeszestakarmányról a kincstár gondoskodik; a munkaadónak csak a szeszestakarmányt kell biztosítania. Az érdekeltek kérelmükkel forduljanak a legközelebbi honvédpáncsnöksághoz.

Feleltek a családi segélyeket is

A honvédelmi miniszter két nagyfontosságú rendeletet közölte a hivatalos lap július 8-iki száma. A honvédelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kiadott rendelkezésével mind a rendes tényleges, mind a rendkívüli katonai szolgálatot teljesítő legénységi állományú személyek igényeljesített családtagjai segélyességét július 1-től kezdődően hatályba helyezte.

Ezentul azok, akiknek hozzátartozója a rendes tényleges katonai szolgálatát teljesíti, az addigi, családtagonkénti havi 3-5 pengős segély helyett felesleg

HOHNER TANGÓHARMONIKÁK SZÁRÜZLETE MARNITZ ZENEI KÖZPONT VIII., József-körut 37-39

Ingyen árjegyzéket és felvilágosítást küld a legkönyebben megnevezett hangszerről.

után havonta 12 pengő, gyermekei után pedig fejenként és havonként 8 pengő rendes családi segélyt fog kapni, ha erre igényét a honvédelmi miniszter megállapítja, vagy már megállapította.

A rendkívüli katonai szolgálatot teljesítőket (behívott tartalékosok, pórtartalékosok) három csoportba osztották be aszerint, hogy a családi községben (faluhelyen), vidéki városban, vagy Budapesten lakik-e.

Más ugyanis a megélhetési lehetősége a falusi családnak, mint a városi lakosoknak s ebből az okból, fi-

zenzul pedig, — szintén július 1-től visszamenőleg — a rendkívüli családi segély összege felesleg után kis- és nagyközségben 16 pengő, vidéki városokban 20 pengő, Budapesten pedig 24 pengő.

Gyermekek után a rendkívüli családi segély fejenként és havonta faluhelyen és vidéki városokban 10–10 pengő, Budapesten pedig 12 pengő.

A segélyt természetesen csak az arra reászorítottak kaphatják meg, vagyis azok, akiknek megélhetése a család fő bevételére alult nincsen biztosítva. A részletszabály megállapítása az eddig is érvényben volt szabályok szerint történik.

gyelemmel a városi lakosság nehezebb életkörülményeire, a miniszteri rendelet az 60 részükre valamely magasabb összegű szerződést kötött.

Eddig a feleség havonta 12 pengő, gyermekek és egyéb igényjogosult hozzátartozók fejenként és havonta 8 pengő rendkívüli családi segélyt kaptak illetékes községi előjárásuktól.

A rendelet gondoskodik arról, hogy a családi segélyben való részesítés ne eredményezhesse azt, hogy az olyan családtag, aki eddig dolgozott, a segély felmérése folytán munkátalanságra babaerjűn. Ilyen esetben a segélyt megvonják.

A rendelet gondoskodik arról, hogy a családi segélyben való részesítés ne eredményezhesse azt, hogy az olyan családtag, aki eddig dolgozott, a segély felmérése folytán munkátalanságra babaerjűn. Ilyen esetben a segélyt megvonják.

POLITIKA

Horthy István — Államtitkár

A kormányzó a kereskedelem- és közlekedéssügyi minisztérium vezetésével megbízott magyar királyi irányítási miniszter előterjesztése vitéz nagybányai Horthy István címzetes miniszteri tanácsosa, a m. kir. Államvasutak igazgatósága elnökeinek az Államtitkári címet adományozta.

Vitéz nagybányai Horthy István kinevezése méltó elismerése annak a kiváló tudással, hozzájárulással és szerzetes készséggel végzett munkájának, amelyet Horthy István a MÁV elnöke, a nagyfontosságú intézmény fejlesztése érdekében végez.

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház július 3-iki ülésén szakaszonként megszavazta az egyeztetett ügyvédi javaslatot, majd egyhangúlag elfogadta a magyar-német társadalombiztosítási egyezményt, amely viszonyosságát biztosítja a magyar és német állampolgárok társadalombiztosítása tekintetében.

A külföldön dolgozó magyar munkások a jövőben hazatérésükkel nem vesztik el külföldön eszközölt befizetéseikkel szerzett jogaikat, hanem betegség esetén idehaza OTI kezelésben részesülnek. Ez a jog kiterjed természetesen illő tartozó-kodó családtagjaikra is.

Az előadás az egyezmény ismertetése kapcsán rámutatott arra, hogy annak létrejötte körül különös érdemel annak *Erőműködéséről*, volt budapesti német követnek és Hans Engel birodalmi munkügyi igazgatónak.

Július 4-én formális ülést tartott csak a Ház. Ezon az ülésen beérkeztek a tárgyalás alatt álló törvényjavaslatokra vonatkozó bizottsági jelentéseket, kimondva a *javajelölési javaslat*, valamint a magyar-német társadalombiztosítási egyezmény tárgyalására a sürgősséget.

Július 8-án a képviselőház részleteiben is elfogadta a házassági, illetve házassági törvényjavaslatot, majd a megüresedett bizottsági tagsági helyeket töltötték be.

A 12-tagú országos bizottság képviselőházi tagjaiul megválasztott 26 képviselő a következők:

Bethlen László gróf, Csáka Sándor, Csomadányi András, Demkő Mihály, Ember Géza, Esterházy Mór gróf,

vitéz Imrédy Béla, Tódy Béla, Jurcsák Béla, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, Kolosy István, Krúdy Ferenc, Kunder Antal, vitéz Lukács Béla, vitéz Marton Béla, Matolcsy Mátya, Maróthy Károly, Pajor Miklós, Petró Kálmán, Passay Károly, Ronkay Ferenc, Szabó Gusztáv, vitéz Teleki Mihály gróf, Tusa Gábor, Vársányi István, Wálder Gyula.

Menelmi ügyek letárgyalása után a képviselőház ülését bizonylatlan időre elnapolták. A szeptemberre váró, vagy október elejéig tartó nyári szünet megkezdése előtt már csak egy formális ülést fog tartani a Ház.

FELSŐHÁZ

A felsőház július 4-én ülést tartott, amelynek megnyitása után *Széchenyi Bertalan* gróf elnök előterjesztésével emlekedett a honvédségünk kiváló teljesítményeiről, amelyekkel valósították a szovjet orvátamadásokat. Bejelentette az elnök, hogy Magyarország az orvátamadások következtében hadiállapotba került a Szovjetlet. Az elnök bejelentése egyhangú készséssel vette tudomásul a Felsőház.

Menelmi ügyeket tárgyaltak ezután, majd elfogadták a gazdasági felhatalmazásról szóló és a 36-os bizottság tagjai számadék felmérésére vonatkozó törvényjavaslatot. A közéleti javaslat tárgya során *Radosay László* igazságügyminiszter egyhangú helyeslés közben jelentette be, hogy

nem indulhat bünyvdi eljárás a gazda ellen, hogyha önhibáján kívül nem tud megfelelő termést elérni.

Luky Dező közéleti miniszter ismertette ezután a legfontosabb közéleti kérdéseket. A miniszter nagyjelentőségű beszédet küllön cikkekben ismertet.

Július 5-én a felsőház folytatta a közéleti javaslat vitáját. S. Bélné György, Mészáros István és Szabó János hozzászólása és *Radosay László* igazságügyminiszter válasza után, a felsőház általánosságban is, részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Végül megválasztották a 42 tagú országos bizottságba küldendő felsőházi tagokul: *Baranyai Lipót, Bethlen István gróf, Bélyi Kálmán gróf, Chorin Ferenc, Fabinyi Tihamér, Koós Zoltán, vitéz Liphthy László, Mutschbacher Emil, vitéz Purguly Emil, Sebendy Károly, Somssich László gróf, Szélló Géza és Wekerle Sándor*.

Honvédeink messze a határon túl üldözik a vert szovjet sereget

A nagyháború eseményei a második év 45. hetében

Azt az óriási diplomáciai és erkölcsi sikert, melyet Németországnak a Szovjet elleni felvonás kellett Európában és amely egész Európát lélekben elárasztotta a győzelem Harmadik Birodalom melletti a világtörténelem legnagyobb arányú katonai sikere követte.

A német hadsér, amely immár teljesen kiúta Európából Angliát, a megszerkottnál is gyorsabb iramban hatol be a Szovjet területére és néhány nap alatt a Németország és Európa orvul megállomást elvonlatított orosz hadsereg legjavát az úgynevezett Sztalin-vonal mögé szorította.

Sőt sikerült ennek az erődláncnak több, fontos szemét áttörnie. Mi magyarok büszke örömmel állapíthatjuk meg, hogy

fiatal honvédségünk — Európa közvéleményének és illetékes tőnyezőinek egybehangozó megállapítása szerint — ezáltal is százszázalékosan eleget tett a szentistváni birodalom évszázados hagyományainak, amelyek szerint a Kelet betárolt kísérleteivel szemben a Kárpátok orvát mindenkor helytáll a magyar katoná.

De a fiatal magyar honvédség nem csak eleget tett az ősi, hagyomány szerinti hivatásának, hanem minden tekintetben átvette és érvényesítette a modern hadviselési technika módosított és „világháború” vitelében

mellő fegyvertársok lett a diadalmas tempoly hadserjének. A bolsevik hadsereggel szembekeverve, a magyar honvédek ráemlékeztek azokra a testvéreikre, akikre a 1919-iki város rúmalom idején a vörös terroristák kínoktat halálra...

A haderők egyenes támadása a csaknem két és félezer kilométeres arcvonal minden pontjára visszavonulása kényszerítette a bolsevikokat. A vereség megdöbbenést keltett Moszkvában: Sztalin rádióközvetítésben arra hívta fel az orosz hadserget, hogy a kiterített területekről mindent vigyen magával, ha pedig erre nem lenne ideje, az élelmiszer- és anyagkészleteket semmisítsék meg. A népet pedig arra hívta fel, hogy az előretolt német vonalra megitt a katonákon törvényszerű szabadságokat és ezzel nehézségeket a németek előnyömlésére.

A galád felhívásra a német választ az volt, hogy leszegték illetékes helyen, hogy

az élelmiszer- és anyagkészletek megsemmisítése a legkisebb mértékben sem veszélyeztet a német csapatok ellátását, de a Sztalin rendelkezétek végrehajtása esetén az orosz nép ellátására Németország egyetlen grammnyi élelmiszert sem fog adni.

A német erők Keleten való foglalkoztatása nem akadályozta az angol elleni további támadásokat. Az

A Rákóczi-induló lett kalappal hallgassuk!

A Kormányzó Ur a magyaroktól Felvidék és Kassa városának visszacsatolása emlékére, valamint nemzetünknek II. Rákóczi Ferenc fejedelem iránt érzett hálaia kifejezésül annakidején elrendelte, hogy hivatalos alkalmakkor a magyar nemzeti himnusz után folytatatosan a Rákóczi-induló egy részét is játszani kell. A legfeljebb elhatározás szerint 1938 novemberében a magyar nemzeti imédág óta a Rákóczi-induló is elhangzik minden ünnepélyes alkalomkor és hazafias összejövetelen.

Tekintve, hogy egyes helyeken a közönség tájékozatlanság miatt a Rákóczi-induló ütemei alatt mozgolón, beszélgetni kezd, vagy más módon tanúsít helytelen magatartást, illetékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy a Rákóczi-induló levett kalappal és tiszteltetésen kell meghallgatni. Azért is fontos, hogy a közönség megfelelően viselkedjen, mert ezzel egyöntetjén jár el honvédségünk alakulataival és egyenként megjelölő tagjaival, akik a Rákóczi-induló ütemei alatt az előirt tisztelatedást teljesítik.

A Rákóczi-induló a magyar léleklének és megismerésének, megmagyabodott Magyarország ántudatának ünnepi kifejezése. Hallgassuk tehát a Rákóczi-induló ugyanolyan áhítattal mint a Himnusz!

Anglia elleni repülőátmadások továbbra is napirenden vannak, a hajók sürri és egyre nagyobb elsüllyesztése következtében Anglia létezésére más is válságos és az afrikai hadiszíntéren is súlyos csapások kénytelen elcsenyezni az angol haderő.

Anglia látása és érzése, hogy a bolsevista segítség sem tehermentesíti őt, továbbá *spanzolás* Amerika melletti beavatkozást kikényszerít, Roosevelt elnök a neki adott felhatalmazás kereteit áthágya, Izland szigetere amerikai katonaságot szállította, amelyet behatolt a Németország által hadüveleteknek nyilvánított zónába.

Beszámolóinkban nem sorolunk fel helyeségeket; hiszen a világháború ütemével lépést tartani nem tudnánk. Csak annyit szeretünk le, hogy a német-orosz arcvonalon a tengeri hadereje már sok helyen mélyebben jár orosz földet, mint az 1918-as háborúban előrt legjavabb arcvonal volt...

Kinevezés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Dulin Elek* dr. miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi jellegű adományozta. *Dulin Elek*, az újságírás őszinte és igaz barátja, a sajtófogéklapokban ismerője, két évtizedes fontos állást tölt be a miniszterelnökségen állást tölt. Különös érdemeit szerzett ezenkívül az Országos Magyar Sajtókamara megszervezése körül.

Hazafias kötelességünk tesz eleget és saját érdekeit szolgálja az, aki gabonáját a cséplés után nyomban felajánlja

A kormány szem előtt tartja a mezőgazdasági termelés szempontjait

Laky Deszó közlekedési miniszter a felsőház július 4-i ülésén nagyfontosságú beszédet mondott, amelyben részletesen nyilatkozott a közlekedés legfontosabb kérdéseiről, illetve a mezőgazdasági termelés és értékesítés problémáiról. A miniszter beszédét az alábbiakban ismertetjük:

Laky Deszó miniszter megállapította, hogy a közlekedési javaslat vitájának szónokai a legfontosabbnak az árkerdeszt minősítették. Egyesek azt mondták, hogy az árpolitika nem mozgott azon a síkon, amelyen a mezőgazdaság érdekeit kívánták: hogy a mezőgazdaság ne kerüljön az árkerdesztben rosszabb helyzetbe, mint az ipar. Amióta irányított árpolitika van, a mezőgazdaságot semmi olyan előnyt nem tagadtak meg, amit az ipar megkapott. Az árkörmánybizottság akkor is fenntartotta az ipar érvényességét, amikor fokozott megengedte, hogy a mezőgazdasági árak jobban kifejlődjenek. Az 1939-es árszínvonalon nagyon alacsony volt a amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a háboru huzamos ideig eltarthat.

A kormány nem mulasztotta el előrelendíteni a mezőgazdasági áralakulás frontját.

A gabonárra vonatkozólag a közlekedési érdeket szem előtt tartva, figyelembe vették a gazdaságosságnak többször hangsúlyozott kívánásait.

Ismerlettek ezután a gabonarendelelet, amelyben a gabonákra a készletből kezdve egészen a felhasználásig a kormány ellenőrzése kéri. Ha az ország közönsége felemelkedik arra a magaslatra, amely megérteti vele, hogy mindenkinek a saját érdekében van szüksége a rendelt betárolásra, abban a pillanatban nem lehet senkinek semmiféle uszításra számítania; nem lehet arra spekulálnia, hogy a jövő évben olyan nehézségek támadnak, amelyek a belső békét veszélyeztetik.

A mezőgazdasági népesség igényeit a legnagyobb mértékben kielégítik és valamennyi társadalmi réteg szempontjait figyelembe vették.

Figyelmeztet mindenkét, hogy vérmes reményeket senki se tápláljon és nem gondolhatja senki, hogy új gazdálkodhaték a saját természet, ahogyan egyesek kívánatosnak tartják.

Az aratómunkások aratórészehez egyáltalán nem nyulnak hozzá a kormány elvárja, hogy a gabonaforgalomban az elgondolásait mindenki magáévá tegye.

Mellátva ezután a Futura működését, amely nagyon nehéz viszonyok között folyik. A tisztas kereskedői munkáival arányos jutalék azt a reményt kelti, hogy az összegyűjtésben olyan verseny alakul ki, amely mellett a közlekedés gondjai kisebbnek. A Homár működése az idén még nagyobb szerephez jut. A sertesforgalomban a kormány által felállított szerv jól működik és a fővárost fenyegető szörnyű jórészben ennek a szervnek

Betérgető- és önjártás kocsi nagy választékban.

Kérjen árjegyzéket.

Siesta betégető-kocsikártya.

Budapest, Damjanich-utca 49.

Telefon: 420-656.

a munkájával lehetőleg megszüntetni. A legközelebbi hónapokban nem lehet komolyabb zökkenőre gondolni. Az ipari közlekedésre vonatkozólag nem adhatunk eléggé hűlát a Gondviselésnek, hogy a lispeli olajforrásokat az utolsó pillanatban megadta, mert ellenkező esetben ma már egyetlen petroleumlámpa sem égne a vidéken.

A cukorjegy bevezetésével kapcsolatban észrevetésekre nézve az a véleményem, hogy a falu cukorforgalmazása azóta sokkal nagyobb.

Kecskeméten megalakult a Hangya gazda tanácsadó választmánya

Kecskeméten Wünschör Frigyes dr., a Hangya vezérigazgatójának előnlökésével, baromfi-, tojás- és gyümöskivitel értékelést, melyen Kiss Endre főispán, Liszka Béla polgármester, Gestelyi Nagy László országgyűlési képviselővel az élen, Kecskeméti termelői érdekeltségének kiküldöttéi nagy számban vettek részt.

Wünschör Frigyes dr. megnyilvánította a mezőgazdasági kivétel jelentőségét és fontosságát, valamint a Hangyának ebben az irányban kifejtett szűkebb körű tevékenységét. Közölte, hogy a kivétel előmozdítására az egyes nagyobb telepeken, így Kecskeméten is, a Hangya gazda tanácsadóválasztmányokat alakít, hogy ezek

A MÁV felemeli személy- és árudíjzárását

A MÁV üzemeivel megráglult, mert a dologi és személyi kiadások állandóan emelkednek. Ez már régebben szükségessé tette volna a díjak emelését, de csak most került sor a tarifa módosítására. A hivatalos hirdetés szerint július 16-tól kezdve a szállítási díjak megnövekednek. A díjtételek a távolságok és az osztályozás szerint változnak, de eltérés van több fontos ár szállításiánál is. Így például szénnél 15 százalékos, míg kőveknél csak 10 százalékos az emelés.

A mezőgazdasági terményeknél az átlagos 12 százalékos emelés érvényesül.

A FUTURA ismét bebonyosította, hogy a gazdatársadalom érdekeit szolgálja

A Futurának a környéki mezőgazdasági kamarák tagjaiból alakított gazdaságválasztmánya július 7-én délelőtti gyűlést tartott

A gazdaságválasztmányi ülést Terfi Béla ny. közlekedési miniszter, a Futura elnöke, nyitotta meg, majd víz Darányi Béla alelnök-vezérigazgató üdvözölte a gazdaságválasztmányi tagjait. Megemlékezett az ország újabb területi gyarapodásáról és részletesen ismerte a gabonárésztelési helyzetet. Kifejtette többek között, hogy az élmúlt gazdasági évben az új termények a nehézségek ellenére sikerült az ország kenyérgabonaelátását biztosítani.

Későbbi kivételre bekövetkezett nehézségekre — mint az ma már kudátudomás — nem a Futura felelős, hanem a múltévi rendkívül gyenge termés.

A cipőellátásban súlyos gondok fognak fenn, mert a bőrhány nehézségeit teljesen átátdáni nem lehet. Orvendetes, hogy a sertesbörnek talpja való feloldozása eredményesen kezeget és ennek, valamint a múltalpnak az alkalmazásával csökkenteni fog a cipőhiányt.

A textiláru kérdéseben minden gondoskodás megtörténik, hogy megfelelő mennyiségű pamut- és gyapjuszövet álljon a népesség rendelkezésére.

A kormány mindig szem előtt tartotta a mezőgazdasági termelés vezető szempontjait.

ményességet két évtized alatt ismételtelen sikerült bebizonyítani.

A gazdaságválasztmányi ülés előkövetés után Máriaassy Mihály országgyűlési képviselőt, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnökét választották meg, akinek javaslataira, a gyűlés tábiraiban üdvözölte Bánffy Dániel báró földmívelésügyi miniszter. Wehner Kornél, a Futura igazgatója ismertette az értekezési rendelkezéseket. Halacs Agoston dr., az Országos Mezőgazdasági Kamarák igazgatója tett javaslatot egy végrehajtó bizottság kiküldésére, amely az értekezéssel összefüggő kérdések elintézésére a kapcsolatot tartja a Futura és a gazdák között.

Az ezután elhangzott felszólalásokra a Futura vezetői nyomban válaszoltak.

Végül Máriaassy Mihály elnök örömmel állapítja meg, hogy az elhangzott felszólalások és panaszok nem kapcsolatosak a Futura működésével, hanem csak legnagyobbjából, a bebizonyított nehéz körülményekből adódnak. Az elnök kérte a Futura vezetőket, hogy a jövőben is az eddigi tanúsított lendülettel és lelkiismeretességgel álljon a gazdaságosság rendelkezésére, majd bejelentette, hogy az elhangzott kívánásokot illetékes helyre juttatja el.

Rendeletek

A munkafegyelm bizostásáról

A kormányrendelet adott ki, amely szerinti azokat a férfiakat, akiket az elvált munkák elvégzésének indokoltan megszakítás, szüneteltetés, teljesítése, a honvédelmi munkakötelezettség alapuló felhívással vagy kirendelésben szemben támasztott engedelmesség, közeledek és határozatlan munkavállalásának alapos ok nélkül való megszakítás, megrogzított munkakerülés vagy általában a dolgos élettel való venakodás miatt rendőrhatalósági őrizet alá helyezték (internáltak), az erre a célra létesített munkatörzshorokra kell katonai vezetést adni munkára szorítani.

A bevont aratómunkások érdekeinek védelméről

Az élmúlt évben a kormányrendelet adott ki arra az esetre, amikor az aratók, hordásra vagy cséplésre ugyanazzal a szerződéssel elszárolt munkások közül egyesek bevontak, s az ottan maradóktól társaik a bevontakra eső munkát is elvégzik. A rendelet szerint a bevontak helyett elvégzett földmunkákra eső részben vagy más együttesen követhető munkában az otthonmaradottak és a bevontak telefele arányban osztoznak. Az otthonmaradottak és a munkát valóban végző munkások természetesen teljes egészében megkapják azt a munkabért, amelyhez társaik bevontakra nélkül jutottak volna. A bevontak munkájának elvégzésével szerzett többletkeresményből azonban a fele-hányadot a bevontak számára ki kell szolgáltatni. Azért, hogy a bevont munkák is megérették, a munkaadói is felelős. Bánffy Dániel báró földmívelésügyi miniszter a határozatban a gazdasági felügyelőséghez rendeletet intézett, amelyben felhívja a figyelmét arra, hogy az ismertetett rendelkezés éződszerint is hatályban van, s így a most megkezdett munkaidényben is alkalmazni kell.

Még 214.800 hold területet kell vízmentesíteni. Bánffy Dániel báró földmívelésügyi miniszter az országban folyó vízmentesítési munkákról a június 23-tól 29-ig terjedő héten 22.187 kat. holdat vízmentesített, így a vizkár szenvedő területek 214.800 kat. holdra csökkentek. Az eddigi 17 munkabért által összesen 817.000 kat. holdat vízmentesítették.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

1. Aki helyváltoztatását nem jelentette be, az a zöld kártyán azonnal jelentse be, mert különben érdekében eljárni nem tudunk és amig új címe ismeretlen, újságot sem kaphat. Legjobb, ha az új címét munkaadójával írta le, hogy az feltétlenül pontos és olvasható legyen.

2. Ahol a Magyarországhoz visszacsatolt, volt jogoszláv területéről származó munkások (mezőgazd.) dolgoznak, tudassák velük, hogy pénzükr átutalása ügyében munkaadójuk írjon a Deutsche Banknak.

3. Előfordult olyan eset, hogy a munkás nem szerette itteni helyét, mire levelet írt haza és kérte, hogy hívják őt haza, mert hozzátartozója súlyos beteg. Ilyen esetek miatt, ilyen és hasonló táviratra egyik munkást sem fogtak munkahelyéről elengedni. Akinek valamilyen ügyből kifolyólag feltétlenül haza kell mennie, az gondoskodjon arról, hogy az illetékes főjegyző új a konzulátusra küldjön egy belyegzővel ellátott igazolást, melyben tudja, hogy nevezett személynek hazautazása elkerülhetetlenül szükséges. Ebben az esetben lehet csak haza a munkás.

4. Ebben az évben ne várjanak a munkások hazuról élelmiszert (szalonna, tarhonya, paprika), mert úgy sem kaphnak, tehát ilyen ügyben a konzulátushoz ne írjanak. Paprikajegy Németországban nincs.

5. Németországban az előírás az, hogy minden tejből vajjal kell készíteni. Több gazdaság megette, hogy a munkásainak főlőzött tej helyett teljes tejet adott. Ez azonban egyelőre csak kérhető, de nem követelhető a gazdaságtól.

6. Reméljük, hogy rövidesen sikerül elérni azt, hogy a munkások azolon a helyeken is, ahol jelenleg még a zsír helyett margarint, vagy vajjal kaphnak, a jövőben legalább a nyegdióki zsíradéknak a felet zsírban, a másik felét pedig vajban kaphják meg. Természetesen akkor vajjegyvet már nem kaphatnak, mert nyegdióki zsíradéknál több (akár margarin, akár zsír, akár vaj legyen az) egy hétre egy embernek nem jár és nem adható.

7. A kerékpár, ruha-, cipővásárlás, valamint a főlőzött tej helyett való megbeszélés alatt áll, mihelyt ezek a kérdések elintéztettek, két-nyelvű körlevélben értesítjük arról munkaadóikon keresztül a munkásokat. Egyes helyeken a munkások már ruhavásárlásra kaptak jegyet, próbálkozzanak meg a többiek is addig is, amíg a dolg végleg elintéződik, munkaadójukon keresztül az illetékes polgármestertől (Bürgermeister) ruhajegyvet szerezni (Bezugschein für Kleider).

8. Sajátmagát senki nem helyezheti át, tehát önkényesen a helyét senki el nem hagyhatja. Ha valakinek panaszja, vagy sérelme van és áthelyezés megkölö, forduljon az illetékes Arbeitsamt-hoz, mert az áthelyezésre csak az jogosult. A minisztérium is csak az Arbeitsamt tudtával és hozzájárulásával helyezhet át valakit. Ha a jövőben valaki feleségesítő, csomagostól beállít a konzulátusra, hogy őt mi, illetve a minisztérium helyezze át, visszafogjuk küldeni eredeti munkahelyére. Tehát a munkahelyet csak akkor lehet elhagyni, ha az illetékes Arbeitsamt helyezi el a munkást, vagy a egy elbocsátó levelet (Entlassungsschein) a munkásnak.

9. Aki Niederdonau kerületben (régii Ausztria) vannak alkalmazva, panaszai esetén előszörban a bécsi főkonzulátushoz (Wien, I., Bankgasse 4-6.) forduljanak, mert úlítnak igen távol vannak és az ottani konzulátus hamarabb tud szerelmük ügyében intézkedni, azokivül a bécsi Arbeitsamt-nál van egy Berlakovich nevű ur, aki jól beszél magyarul, így a panaszait ki tudja halgattani.

10. Ahol már a munkások sérelmét a munkahelyen az Arbeitsamt tisztviselőjével kivizsgáltam és a munkás jogos panaszra orvoslást ezek után nem kapott volna, csak sürögésen jelenték ezt a konzulátusra, hogy érdekükben még erőlebben eljárassunk.

11. A munkások egymásközt ne civakodjanak, mert a sok komoly panasz miatt ilyenek elintézésére nincsen időnk. Legközelebb a civakodók nevét az újságban közzéteszük és gondoskodunk arról, hogy ilyenek többé külföldre munkára nem jöhetnek. Vagy ha sem elég, akkor a német hatóságok közbenjárásával büntetjük meg a civakodókat.

12. Illegáliskok (utlevél, vagy zöld könyv) nélkül kijötték figyelmébe:

Ezek különösképp huzzák meg magukat, mert a konzulátus részéről komolyabban támogatást nem várhatnak. Pénzükr átutalása miatt ne írjanak, mert aki 1940 április elejé óta szökött ki, az a pénzét haza nem utaltatja. Szerencsés mellob utlevélet és igyekezzenek hazajutni, hogy legalább az özi munkát meg otthon elérhessék és így ne csak arra kelljen keresniük, amit itt felének. Ha az illegáliskok a most kijött rendes munkásokkal megérni nem tudnak, vagy bármilyen feljelentést kapunk róluk, készüljenek el arra, hogy a legrovidebb uton hazaszupplattjuk őket.

ÜZENETEINK:

Jenei András és társai, Mallow über Frankfurt; Sziveser közönlük mindannyiukat. Hatalmat verik síkjé, sajnos, nem közzölhető. — Magos Antal és csoportja, Stettin—Möhlingen: Az ország megnagyobbodása felett örvendöz és fömöltésü Urunkra Isten áldását kéro sorokaik jölesö örömmel olvastuk. Köszönlük mindannyiokat. A lapot cikmre megindítottuk. Sajnos, do anyr nem lehet kiküldeni. — Balázs József, Mőderau; özv. Szleics Ferencné, Mechov; Csaldátalgaier által megrendelt szótárt feladtuk cikmüre. Üdvözlét. — Kiskó József, Höhen—Denzin: A lapot megindítottuk. Panszavál forduljon az Arbeitsamthoz. — Farkas Sándor, Eichwald: A lapot cikmre megindítottuk; örömmel olvastuk leveleit, amelyben boldogságról írnak, amiért Kormányzó Urunk Isten segítségével visszacsatolatra szülföldjüket, a Délvidéket a Szentkoronához. Testvéri szeretettel köszönlük valamenyioiket. — Zenei Imre, Kogel, bei Zarrentin: Készséggel küldök szótárt, ha annak ára és a postaköltség fejében valamelyik itthoni hozzátartozójával 3 pengő 20 fillért beklüdt cikmüre. Üdvözlét. — Köteles Ferenc, Ziersdorf; Piskó Sándor címe: bei Frau Johanna Oberlauthner, Wien 22. Ehrenstein 9.; Rác János: bei Prof. dr. Werner Mecklenburg, Liddow, Kreis Rügen, Pommern. — Fekete Péter, Wintershagen, Post Neustadt: A lapot megindítottuk címére. Izzaz hasznosítottól és bensőséges örömtől áthatott sorait, — ha erre helyünk lesz — közölni fogjuk, hiszen minden magyar testvérnek boldogító, szívetlelegítő öröme az, hogy a nagy magyar család huszonkét éven át elszákvita élt tagjai újra hazakerültek. Levelek olvasása osztózza a nagy örömben. Szeretettel küldözlük mindannyiokat. — Gürbán Fikter, Neubarnim, über Wriens, Kreis Oberbarnim: A lapot megindítottuk címére. Ha szabályszerien, a rendes transportal utazott ki Németországba, akkor nem kell fizetni a lapért, mert azt a földmivelségi minisztérium gondoskodásából kaphják. Ha azonban nem így áll a dolgot, akkor hozzátartozóink írjon, küldjenek be cikmüre felévi előfizetés díj fejében 4 pengőt. — Szarka Teréz, Kalchost über Grewsmühlen: Örömlük, hogy a szótárunk jó hasznát veszik. Az meg különösen jólesik nekünk, hogy magyar munkásokhoz méltóan viselkednek és hasznik megmunkarobódságukért, minden lehető alkalommal léleken, imádságos szívet éneklék el, fömöltésü Urunkra gondolvá, a Himnuszot.

Igazolvány kell a gabona vámöröltéséhez

— Az 1941—42. évi gabona- és liszt-forgalom szabályozásáról kiadott rendelet értelmében

az idén gabonát csak az vámörölték, akik vámöröltési tanúsítványval rendelkezik.

Emiatt különösen fontos: az érdekeltek pontosan tartassák az előírásokat, hogy mindenki, aki vámöröltre jogosult, idejében megkaphassa vámöröltési tanúsítványát. A vámöröltési tanúsítvány a gabonapalovon, amelyben mindenki számára kiállít a községt előlőrőség, aki valamilyen ügy címén gabonához jut. A vámöröltési tanúsítvány kiállítása általában a gabonapalovallal együttidőben történik azok számára, akik vámöröltre jogosultak.

A vámöröltési tanúsítvány mellob megszerzése céljából fontos tudni azt is, hogy a gazda már a cséplés közben kérheti a cséplőgéplövődosztól az addig kicéplelt gabonamennyiségéről a cséplési eredménylap kiállítását, amelynek alapján a községt előlőrőség a gabonapalovra és felégyrit a vámöröltési tanúsítványt is számkra kiállítja. Ebben az esetben a cséplőtlen két eredménylap lesz: az egyik, amelyen cséplés közben állítanak ki a másik pedig, amely a cséplés befejeztével készül. Az első eredménylap alapján kiállított gabonalap csak a cséplési részeredményt tünteti fel és csak a másik eredménylap beérkezése után jegyzik fel pótlólag a gabonalapra a végső eredményeket.

A vámöröltési tanúsítvány kibocsátás a gabonapalovon az első eredménylap alapján történik kiállításakor azonban a községt előlőrőség és ezzel megadja az engedélyt arra, hogy a gazda az

egész gazdasági évben meghatározott mennyiségű gabonát vámöröltessen. Ilyen módon a vámöröltési tanúsítvány a gazda birtokába kerülhet még a cséplés befejezése előtt.

Szabályozták a hagymaforgalmat.

A kormány rendelkezést adott ki, amely szerien az entulit elővárosi ügyek és fokghagymát az ország egész területén a termelőktől továbbeladás és ipari feldolgozás céljára kizárólag a Mezőgazdasági Termelők Egyesület Szövetkezete, mint az Országos Központi Hitelbiztosítottak tánya (Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6.) ösörölték. A termelői szervezetek vörögghagymájukat és fokghagymájukat elkészíti célra közvetlenül fogyasztónak, vagy közvetlenül fogyasztó részére árusító kiskereskednek közvetlenül is eladhatja. Eretti vörögghagymát és fokghagymát közforgalmi fuvarozási vállalat után kizárólag a Szövetkezet szállhat; fuvarozási vállalat eretti vörögghagymát és fokghagymát szállás céljából csak a Szövetkezetnél veheti át. A Szövetkezet köteles a termelők részéről eladására szánt eretti vörögghagymát és fokghagymát az árellenőrsz. m. kir. kormánybiztosa részéről megállapított áron az ország egész területén folyamatosan megvásárolni és a beszerzett készletből a beföldi piac, a szártó- és konzervüzemek, valamint a kivétel szükségesét arányos kiellégítéséről gondoskodni.

„TEXAS” gyorsdaráló

DOR cégéni, Budapest, VI., Felsőerdőse 6. Aréjgazdálkodás

A délvidéki munkások megtakarított keresményének hazaküldéséről

A földmivelségi minisztérium visszacsatolt Délvidékről származó mezőgazdasági munkások megtakarított márkakeresményének átutalása érdekében az illetékes német hatóságoknál eredményes tárgyalásokat folytatott. Az erre vonatkozó budvánolokat az alábbiakban foglaljuk össze:

